

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à casu LXXVI. usque ad Casum CII. inclus. Materiam de Beneficiis
Ecclesiasticis, de Sacramentis in genere, & in specie de Baptismo,
Confirmatione, Eucharistiâ, Pœnitentia & Indulgentiis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1753

VD18 13475452-001

Casus XCI. De ejus natura, materia, forma.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39838

De Sacramento Eucharistiæ.

C A S U S X C I.

De ejus Natura, Materia, forma, &c.

Diphnes neo-Sacerdos petit informari : 1. Quid sit Eucharistia; an species vel sumptio sint de ejus essentiâ. 2. Qualiter Christus sit presens 3. An sit unum, vel plura Sacramenta. 4. Quæ sit materia proxima, quæ remota. 5. An liceat uti pane bis cocto, sale mixto, hostiâ maculatâ, fractâ, non rotundâ, parvâ. 6. Pane fermentato; quid de transeunte per terras Græcorum, & quid in necessitate. 7. Quid de pane ex hordeo, avenâ, orizâ, milio, aut ex tritico, sed subacto saccharo, ovis, melle, butyro; quid de amylo, siligine, speltâ, an saltem adhiberi possint pro conficiendo viatico. 8. An materia calicis sit vinum ex uvis immaturis, vinum pani imbibitum, vinum in uvis adhuc existens. 9. Quid de vino congelato. 10. Quid de musto. 11. Quid de vino vappido, acescente, Hispanico. 12. Quid de aquâ vino miscendâ; quid si haberi non possit, vel oblitus fuisse. 13. Quid si una species sit invalidè vel dubiè consecrata. 14. Quid si aranea vel vespa cadat in calicem consecratum. 15. Quid de intentione Ministri, ejusque scrupulis. 16. Quid si consecrasti duas hostias, ratus esse unicam. 17. Quid de hostiis inscio Sacerdote appositis, aut de guttis calici adherentibus. 18. An hostia pro populo post oblationem

nem acceptari possint; quid si earum tempore consecrationis non recorderis. 19. Qualiter materia debeat esse presens. 20. Determinata. 21. Quid de formâ, ejus mutatione, prolatione. &c. Pro Resolutione.

QUÆR. I. Quid sit Eucharistia?

R. I. Metaphysicè est Sacramentum Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus panis & vini in ultimâ Cœnâ à Christo Domino ad reficiendas spiritualiter animas institutum. Est de fide ex Conc. Lateran. c. firmiter de Summ. Trinit. Florent. in decreto Eugeni Trid. Sess. 7. § 13. c. 1. de Sacram. in genere. Unde patet, quòd ejus finis & effectus primarius sit spiritualis animæ refectio, consistens Physicè in augmento gratiæ cum jure ad actualia auxilia, quibus homo adjutus proficiat in vitâ spirituali & exercitio virtutum. Alii effectus, sunt remissio pœnæ, gloriæ adeptio, hinc vocatur à Trid. pignus futuræ nostræ gloriæ, & æternæ hereditatis. Et Ecclesia canit, ô salutaris hostia, quæ cœli pandis ostium. Item diminutio stimuli & fomitis concupiscentiæ juxta illud Zachar. 19. v. 17. Vinum germinans Virgines. Item cordis hilaritas, animæ dulcedo, vultûs lætitia, oculorum modestia, linguæ refrenatio, bona totius corporis dispositio, ejusque gloriosa resurrectio secundum illud Joan. 6. Qui manducat meam carnem &c. resuscitabo eum in novissimo Die. Quòd verò nos ex tantâ bonorum omnium & gratiarum abundantia in hoc Sacramento majorem fructum non sentiamus, nostræ tepiditati, sensualitati, pravis affectibus, distractionibus, exiguæ præparationi &c. adscribendum est.

R. 2. Hoc Sacramentum Physicè constituitur ex speciebus, Corpore, & Sanguine Christi, ita, ut & species sint de ejus essentia, non verò ipsa sumptio, quæ tantùm est applicatio, seu conditio requisita ad effectum Sacramenti. *S. Thom.* 9. 78. a. 1. ad. 2. *Scotus* & communissima contra *Aureol. Dicast.* Ratio est, quia antecederet ad summptionem conficitur Eucharistia, fitque Christus præsens per verba consecrationis, ut declarant *Florent. & Trid. l. cit.* Unde patet, Eucharistiam esse Sacramentum omnium sanctissimum & perfectissimum, quia continet realiter ipsum sanctitatis Authorem, ideoque & abundantiore gratiam causat dignè sumentibus. An autem verba consecrationis hoc Sacramentum in facto esse constituent, vel potiùs sint ejus causa, non facit ad praxin, ideoque Scholasticis disputandum relinquo.

2. QUÆR. II. Qualiter Christus sit præsens in Eucharistia?

R. 1. Est de fide, post consecrationem non ampliùs manere substantiam panis & vini, neque cum Christo, ut vult Lutherus, neque sine Christo, ut vult Calvinus, sed solum Corpus & Sanguinem Christi sub speciebus panis & vini; hinc in consecratione dicitur fieri vera transsubstantiatio, hoc est, conversio totius substantiæ, in substantiam totaliter novam. *Trid. Sess. 13. c. 3. & 4.* manetque Christus tamdiu, quamdiu manent species; si species vini consecratæ misceantur vino non consecrato, vel liquori non habenti vim expellendi formam vini, si adesset, manet Christus sub prioribus speciebus; vinum tamen profanum non redditur consecratum; quia mixtio non

habet vim consecrandi , *S. Thom. q. 77. a. 8. ad 3.*

2. Christus non fit præsens per divisionem , aut sumptionem specierum , sed per consecrationem , & quidem totus sub tota , & totus sub quâlibet parte specierum , *Trid. l. c.* Et quamvis species sint alterabiles , divisibiles , non tamen Christus , *S. Thom. q. 87. a. 3.* quia Corpus Christi in Eucharistiâ nunc est gloriosum , & naturaliter impassibile , nec recipere potest qualitates alterativas , ideòque non potest dici calefieri , tangi , &c. quia non existit extensum , extensio autem non minùs requiritur , quàm approximatio corporis ad qualitatem alterantem , *Merat.* Rectè dicitur Christus moveri , elevari , demitti in stomachum , manducari , &c. ob motum non in se , sed in speciebus , cum quibus unitus est , receptum , *S. Thom. q. 76. a. 6.* Non rectè dicitur frangi , vel misceri ; quia fractio , vel mixtio dicit separationem vel confusionem partium ; partes autem Christi , fractis vel mixtis quomodocunque speciebus , semper manent integræ , ac ordinatè inter se unitæ.

3. Quamvis Physicè tot dici possint Sacramenta , quot sunt species , & partes specierum moraliter tamen est unum , si proponatur vel sumatur per modum unius ; sicut cibus & potus sunt unum convivium , sic Corpus & Sanguis Christi unum Sacramentum , & una spiritualis refectio ; nec inde sequitur , laicos sub speciebus panis tantùm accipere Sacramentum inadæquatum , aut partem tantùm gratiæ ; nam sub quâlibet specie est totus Christus , secundùm Corpus , & Sanguinem ; & quamvis quâlibet species non sumatur per mo-

dum

dum cibi & potûs, continet tamen totum id, quod editur & bibitur; hinc ex opere operato probabilius confertur tantum gratiæ, si sumatur una species, quàm si su natur utrâque, ut docet communis cum *S. Thom. Bonav. contra Abul. Vusq. Lug his d. 12. f. 3.*

4. Ex dictis sequitur contra hæreticos, Christum in Eucharistia rectè adorari, circumferri in processionibus, asservari in Sacramento, deferti ad ægros, ut constat ex perpetua Ecclesiæ praxi, ex Conciliis *Niceno, Florent, Trid. & SS. PP.* Hæreses plurimas circa hoc Sacramentum exortas & solidè refutatas v. apud Bellarm. de Missa.

4. QUÆR. III. Quæ sit materia Eucharistiæ ?

R. I. Materia proxima, & permanens sunt species; materia remota, & transiens est panis triticeus, & vinum de vite. Est iterum de fide ex definitione Concilii *Lateran, Florent, Trid. Sess. 13 c. 1.* Et Christus hanc materiâ usus est, eamque usurpandam tradidit Apostolis, *Matt. 26. Luc. 22. 1. Corinth. 11.* Unde quod certò est panis triticeus, & certò est vinum de vite, est materia ad valorem Eucharistiæ certò sufficiens; quod dubiè est tale, est materia dubia.

5. R. II. Materia hostiæ ordinaria, & certò sufficiens est panis confectus ex farina triticeâ, aquâ naturali coagmentatus & igne tostus, & omnis panis ab hoc specie non differens, *S. Thom. q. 74. a. 3.* Unde inferes sequentia.

1. Certò valet panis bis coctus, item sale mixtus, qui juxta Gobat etiam licitè adhibetur, si ali-

alius desit; quia est panis usualis, nec lege, nec consuetudine prohibitus.

2. Certò valet hostia, in qua est macula vel fractura, quæ si parva sit, non videtur curanda; si valde enormis, mutanda est etiam post oblationem, & prior sumenda cum ablutione; sine causâ adhibere notabiliter deformem, vel fractam, vix excusari poterit à mortali ob gravem irreverentiam; quod magis tenet de hostiâ aliquantùm corruptâ.

3. Consecratio in Ecclesia Latina ex præcepto fieri debet in hostiâ majori & rotundâ; attamen certò valet, imò & in defectu alterius licita est in non planè rotundâ & minore, *March. Dian. p. 5. t. 13. R. 80. Gobat in Alph. com. cas. 2. num. 45.* modò absit scandalum, quod abesse potest, si Missa fiat privatim, aut populus instruatur de licentia; neque lex, ratio, aut consuetudo id vetat.

4. Quamvis certò sufficiat panis triticeus, 6. tam fermentatus, quàm azymus, in Ecclesiâ tamen Latinâ sub gravi præcepto adhibendus est azymus, in Græca fermentatus. *Conc. Florent. sup. Græcus transiens per loca Græcorum, si ibi non habeatur templum sui ritûs, potest in azymo & fermentato consecrare; quia potest, non autem tenetur se accommodare legibus loci, ut dixi Cas. 6. num. 7. & 8. Dico, transiens per loca; nam si Latinus (idem est de Græco respectu Latino-rum) fixum inter Græcos habeat domicilium, ubi non est Ecclesia sui ritûs, tenetur uti fermentato, quia tunc censetur pars populi Græci;*

○

¶

si verò habeat Ecclesiam sui ritus, tenetur uti azy-
mo, quia habet se quasi in sua patria, *Lugo*,
Sporer de Sacram p. 2. c. 3. num. 149; Fermen-
tatum admittit *Gobat* pro dando viatico secluso
scandalo; sed plerique contradicunt cum *Soto*,
Suar. Castrop. pun. 4. num. 5, quia præceptum Di-
vinum de dando viatico tunc non obligat,
ut non obligat ad consecrandum sine sacris
vestibus, idque testatur praxis Ecclesiæ; neque
Sacramentum Eucharistiæ est ita necessarium,
ut obinde universalis Ecclesiæ consuetudo violari
debeat.

7. 5. Materia certò inepta est panis confectus ex
hordeo, avena, oriza, milio, pis, fabis,
amygdalis; item massa cruda non cocta, panis è
farina triticea subacta ovis, melle, saccaro, la-
cte, butyro, aquâ rosaceâ, oleo, cinnabare ru-
bricatâ, vel alio liquore prædominante; quia hæc
cummuni usu, & opinione non veniunt no-
mine panis triticei usualis. Materia dubia est, quæ
fit ex amylo, quod instar lactis ex tritico ma-
defacto exprimitur, aut si tritico in aequali
quantitate misceatur inepta materia, v. g. hor-
deum. Item panis è filigine vel speltâ. Nec ob-
stat, quòd spelta sit simillima tritico, aut filigo
in terra sterili generetur ex tritico, vel in terra bo-
na è filigine nascatur triticum; nam è triti-
co quandoque etiam nascitur avena, vel lolium,
aqua mutatur in lapidem, semen in arborem &
tamen certum est hæc non esse ejusdem spe-
ciei, *Platel. Bonac. La Croix lib. 6. p. 1.*
num. 421.

6. Materia dubia sine gravissimo sacrilegio
adhiberi non potest nequidem pro dando vi-

atico, *Suar.* quia Sacramentum exponeretur periculo nullitatis, & viaticum non obligat, nisi quando reverenter dari, & consecrari potest. De mutatione materiæ dixi *Cas. 82. a. n. 8.*

§. III. Solum vinum de vite, sive rubrum, 8. sive album, est materia calicis; unde ad consecrationem ineptus est omnis liquor à vino specie distinctus.

Ut 1. Acetum vinum adustum, sicera mulsum, succus ex pomis, malogranatis, herbis, radicibus, aromatibus, frugibus, aut etiam ex uvis immaturis expressus, vinum pani imbibitum, item liquor adhuc in uvis etsi maturis existens, *Haunold. hic num. 794.* quia hæc non habent rationem potûs, sed potius sunt cibus, ideoque in magnâ quantitate sumpta frangunt jejunium.

2. Vinum congelatum est materia valida, *Sor. 9.*

Merat. Platel. Sangall. Metzger. d. 31. a. 1. attamen illicita. Prima pars probatur, quia vinum congelatum est substantialiter vinum, & Christus manet sub speciebus post consecrationem congelatis, teste Missali Romano, quod jubet eas liquefieri, & ut consecratas à Sacerdote sumi. *Si dicas*

1. Aqua congelata non est materia apta Baptismi. 2. Liquor uvæ maturæ inclusus non est materia valida, quia pro isto statu non est potabilis, etsi potabilis sit post expressionem; Atqui vinum congelatum etiam non est potabile pro isto statu, sed tantum post liquefactionem; Ergo.

§. *Ad 1. N. C.* Baptismus essentialiter consistit in usu, seu actuali ablutione, ideoque requirit materiam proximè aptam abluere, qualis non est aqua congelata; è contra Eucharistia est quid permanens, nec consistit in actuali potatione, adeoque

que non requirit materiam actu potabilem. Ad
 2. Liquor uvæ inclusus adhuc est pars uvæ, &
 communi usu magis reputatur cibus, quam po-
 tus, e contra vinum congelatum in communi usu &
 æstimatione adhuc manet potus; quòd autem vi-
 num congelatum sit materia illicita, docet com-
 muni contra *Merat. & Sennyei*, quia vel est ma-
 teria dubia, ut vult *Platel*, vel potiùs quia ex con-
 suetudine Ecclesiæ & Rubricis est graviter prohi-
 bita: proinde ante consecrationem liquefaciendum
 est in calice, non halitu, quod foret rusticismus,
 dum sed manu appressâ calici, vel ad allatum ig-
 nem.

10. 3. Mustum seu vinum ex maturis uvis ex-
 pressum est materia certò sufficiens, sed extrâ
 necessitatem illicita ob irreverentiam, propter
 fæces admixtas: in necessitate tamen pro viatico,
 vel habenda Missa pro die festo, botrus in calicem
 comprimi potest, *c. cum omne, dist. 2. de consec.*
 Sed quid, si populus ex pia consuetudine velit
 primitias musti consecrari? *re. cum Tänn, Laym,*
Gobat. num. 50. id tolerari posse, saltem si absque
 offensâ, vel irritatione populi abrogari non
 possit.

11. 4. Vinum ex uvis passis affusâ aquâ expressum,
 item notabiliter vappidum, vel acescens, aut
 cui aqua, vel alius liquor in simili, vel majori
 quantitate est admixtus, est materia dubia, ideò-
 que nec in necessitate adhiberi licita, ut suprà di-
 ctum est de pane dubio. Ad vinum dubium re-
 fertur vinum Hispanicum, quod in his partibus
 vendi solet; quia plerumque est adulterinum, &
 confici solet ex hydro melle.

12. 5. Vino ex gravi præcepto Ecclesiæ miscendum

est

est modicum aquæ, *Trid. Sess. 22. c. 7.* tum quia Christus vino aquâ mixto usus fuit, tum in memoriam aquæ, quæ è latere Christi crucifixi fluxit cum sanguine, tum denique ad significandam unionem Christi cum Ecclesiâ; item deitatis cum humanitate. Hæc admixtio ita est necessària, ut si aqua haberi non possit, in quovis casu potius abstinendum sit à celebrando, & Missa ante oblationem, non post, abrumpenda, quàm consecrare sine aqua, *Suar. Sporer num. 161. La Croix num. 438.* Sufficere autem unicam guttulam docet S. Thom. a. 7. in corp. Si oblitus fuisti aquam affundere, adhuc teneris eam affundere ante consecrationem, & denuò calicem offerre, quia nihil consecrari debet, quod non fuerit oblatum; mixtio aquæ in ablutione est libera. An verò aqua affusa immediatè transeat in sanguinem, vel mediatè tantùm, ita, ut priùs transeat in vinum, & sic in sanguinem, non facit ad praxin.

13.

6. Sacerdos in Communionem advertens se non adhibuisse debitam materiam, v. g. aquam vel si ceram pro vino, debet illam speciem de novo offerre & consecrare, incipiendo consecrationem ab illis verbis: *Qui pridie*, si sit hostia; vel ab illis: *Simili modo*, si calix denuò sit consecrandus; quia id exigit integritas Sacrificii, juxta *D. Thom.* Utraque species de novo est consecranda, si absque turbatione fieri possit, quod etiam præscribunt Rubricæ, quæ juxta *Sennyei* hîc tantùm sunt directivæ. Materiam, quam Sacerdos habet in ore, debet deglutire, reliquæ affundatur tantum vini, ut certò prævaleat; præceptum Ecclesiæ de jejuniis tunc non obligat, sed prævalet præceptum Divinum de integritate

O 3

Sa-

Sacrificii. Si priùs in Sacristia advertas unam speciem fuisse invalidè consecratam, omittenda est consecratio, *Suar.* idem dicit *Bonac.* si vinum valde diu, & cum aliqua turbatione populi esset exspectandum.

7. Si probabile sit in calice esse aquam, vel aliquid essenziale in forma esse omissum, repetenda est consecratio sub conditione, ut Sacrificium fiat certò integrum, & non exponatur adorationi materia fortè non consecrata, *S. Thom. Nugnus, Illsung. num. 175.* si post consecrationem una species evanescat, rapiatur à vento, plenè effundatur, veneno inficiatur, miraculosè & constanter mutetur v. g. in carnem, adhuc alia nova species primò offerenda, ac dein absolutè consecranda erit. Ratio est, quia quamvis tunc Sacrificium fuerit integrum quoad consecrationem, non tamen quoad sumptionem: si nulla species esset validè consecrata, non potes de novo consecrare, si non es jejunus, sed debes addere reliquas Orationes, & abire; quia Sacrificium nequidem ex parte positum est.

14. 8. Si incidat in calicem animal venenatum, quod sine infectione specierum extrahi possit, ut communiter potest aranea, extrahatur, lavetur, & lotio sumatur post calicem, & animalis combusti cineres jancantur in sacram piscinam. Idem dicendum de animali non venenoso, sed incutiente horrorem, ut vespà: quòd si animal venenatum species infecerit, effundantur species in alium calicem, & stupa vel linteo excipiantur, stupa vel linteum exsiccatum exuratur, cineres in piscinam mittantur, fiatque præviâ oblatione nova consecratio, si animal non est horribile, ut mus-

ca, sumatur cum speciebus : quid faciendum ,
si hostia cadat , vel calix effundatur , dicam *Cas.*
seq. n. 7.

QUÆR. IV. Quid circa intentionem conse-
crantis , præsentiam , & determinationem ma-
terix ? 15.

R. I. Circa intentionem tenenda sunt sequen-
tia : 1. Sufficit intentio virtualis , & exercita
contenta in actionibus , quibus Sacerdos se lavet ,
induit , ad Altare tendit &c. etsi ex toto distrac-
tus : de sufficiente intentione prudenter dubitari
non potest , modò studiosè non excludatur ; ni-
mia cura rectæ intentionis scrupulos cauiat , &
devotionem impedit , vide *Cas. 88. a. num. 15.*
ubi etiam dixi de habente intentiones oppositas.
Scrupulosus hîc maximè caveat à scrupulis , quia
dat scandalum populo , turbat actionem divinif-
simam , non inhalet in hostiam , verba non altiùs
proferat , quàm alia , quæ secretò legit , quam-
vis ob strepitum non audiat ; nil repetat , quia
repetitio auget scrupulum ; intentionem tem-
pore consecrationis non renovet ; hoc ipso , quòd
timet , ne habeat , habet sufficientissimam ; si
timet , ne per *meum* intellexerit *suum* , nil repetat ,
quia certus est se non voluisse peccare mortaliter ;
apprehensiones nihil curandæ ; si non recorde-
tur se consecrâsse , non debet ex hoc turba-
ri , inquit. *S. Thom. q. 83. a. 6. ad 5.* sed per-
gere & supponere , se omnia rectè egisse ;
quia non solet errare , & ex communiter contin-
gentibus prudens est præsumptio , *Pasq. q. 317.*
num. 4.

2. Si quis consecret duas hostias , ratus esse 16,
unicam , aliqui dicunt anteriorem tantùm conse-
crari , eò quòd ad hanc solam se extendat intentio

Sacerdotis; at probabilius consecratur utraq; quia Sacerdos intendit consecrare, quidquid consecrabile in manu habet, ideoque Rubrica jubet utramque simul sumere; si non esset consecrata, deberet sumi post sanguinem, frangeret enim jejunium.

17. 3. Hostiæ in scio Sacerdote sive in- sive extra corporale appositæ non consecrantur; quia Sacerdotis intentio non fertur ad incognitum; similiter guttæ, quæ exterius, imò & interiùs calici separatim adhærent, probabilius non consecrantur; quia intentio Sacerdotis debet esse ad id, quod in calice est per modum unius continui, *Platel. Reding. Meizg. a. 4. n. 5.* In praxi guttæ ante consecrationem calicis cum toto misceantur; si verò sint remotè, abstergantur.

18. 4. Hostiæ pro populo consecrandæ ex gravi causa, ne scilicet populus sine Communionem dimitti debeat, admitti possunt usque ad consecrationem, factâ tamen saltem mentali oblatione, *Dian. Tamb. Gobat.* apud. *La Croix num. 460.* Quòd si unus tantum vellet communicare, *Gavantus* suadet ei porrigere particulam ex hostia majore. Si hostiæ ponantur extra corporale, & Sacerdos sciat eas debere consecrari, sed statim obliviscatur, ita, ut pixidem non attingat, vel detegat, consecratio juxta *Gobat.* est dubia, juxta *Lessium* nulla, ideoque in praxi sub conditione repetenda, intellige, in alia Missa; quia principali hostiâ validè consecratâ non est licitum bis eâdem die consecrare, vel consecrare unam speciem sine alia; si verò hostiæ ponantur in corporali, & Sacerdos aliquid agat in ordine ad eas consecrandas, v. g. citius incipiat Sacrum pixidem aperiat, quamvis in summa distractione, videtur certò valere consecratio, quia adest intentio

vir-

virtualis. Pro majori securitate facienda est intentio parvas hostias offerendi, & consecrandi, etsi fortè in oblatione & consecratione earum non recorderis, vel pixidem non aperias, tunc enim certa erit consecratio, *Tanner Sennyei.*

R. II. Materia consecranda debet ita esse præ- 19.
sens, ut possit demonstrari per pronomina *hoc* & *hic* independenter ab alio signo sensibili, v. g. nutu; & quamvis remotissima speculativè demonstrari possint, ut cùm dicitur: *Hoc cælum, hac stella est lucida*, tamen id locum non habet in consecratione, quæ efficit, quod demonstrat, & est verum Sacrificium, in quo victima debet esse præsens, & spiritualiter mactari. Unde inferes seqq.

1. Invalidè, vel saltem dubiè consecrari hostiam sub mappâ, post parietem, intrâ tabernaculum, cistam, vel à tergo positam, aut in Missali latentem; nam quamvis ejusmodi res forsannutu, vel alio signo sensibili valeant demonstrari; non tamen per sola pronomina *hoc* & *hic*.

2. Consecrari non potest materia valde remota, v. g. ad 100. vel 50. passus distans; quia etsi tunc possit videri, non tamen demonstrari per pronomina *hoc* & *hic*; intrâ quam verò distantiam valeat consecratio, est incertum.

3. Ut consecratio sit licita, debet materia consecranda esse præsens in corporali, & pixis vel ciborium, in quo sunt hostiæ consecrandæ, tempore consecrationis aperiri; quod si omittatur, nihilominus valet consecratio; quia hostiæ ratione corporis proximè continentis satis demonstrantur. Absurda est praxis eorum, qui os proximè

admovent, ut anhalando halitum in panem & calicem inspirent.

4. Non potest validè consecrari materia adeò modica, ut nullo sensu percipi possit; quia non potest monstrari, nisi sit unita toti.

20. 3. III. Materia consecranda debet esse certa, & determinata ex intentione Ministri, hoc enim exigunt pronomina *hoc & hic*; & actiones præsertim effectivæ debent esse circa singularia certa & determinata, Unde deduces sequentia.

1. Invalida & sacrilega est consecratio, si intendas tantùm mediam, vel tertiam partem unius, vel plurium hostiarum, vel è pluribus tantùm quatuor, vel quinque consecrare, nullam designando, vel si intendas illam consecrare, quam Deus, vel Titius determinabit.

2. Si una hostia non consecrata misceatur consecratis, ita ut discerni non possit, non videtur validè consecrari posse; sed tunc vel sumenda sunt post ablutionem à Sacerdote, vel cuilibet communicanti dandæ sunt duæ, ut detur una certò consecrata, factâ tamen monitione, quòd liceat simul duas sumere, & ut non intendant adorare totum, sed tantùm id, quod est consecratum. Quòd si plures non consecratæ sint mixtæ consecratis, juxta *Sennier* debent consecrari sub conditione, juxta alios debent sumi paulatim à Sacerdote post sumptas species; quia non videntur posse consecrari, cum non possint discerni & determinari consecratæ à non consecratis.

21. QUÆR. V. Quid circa formam Eucharistiæ?

32. Seqq. 1. Forma respectu panis est: *Hoc est enim Corpus meum Trid. sess. 13. c. 1. ubi om.*

omnia sunt de essentiâ, præter *tò enim*: quod omittere probabiliter est tantum veniale, Omittere verba antecedentia: *Qui pridie*, est mortale. quia est mutatio accidentalis notabilis.

2. Forma respectu vini est; *Hic est enim Calix Sanguinis mei novi & aeterni Testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Ubi quamvis sola verba: *Hic est calix Sanguinis mei*, sint de essentiâ, ut habet communis cum Cajet 7o. à S. Th. Contenson. Bonav. Suar. Scoto, contra Gonet & alios; omittere tamen subsequenta: *Novi & aeterni Testamenti, &c.* est peccatum mortale; quia forma vel redditur dubia, vel notabiliter mutatur.

3. Forma proferri debet in personâ Christi non tantum recitativè, seu historicè, referendo verba tanquam à Christo prolata, sed etiam significativè, & practicè, volendo efficere, & significare Corpus Christi, ita ut sensus sit: Hoc, quod prolata formâ erit præsens sub speciebus, est Corpus & Sanguis meus, ideòque *tò Hoc & Hic* non denotant panem, neque species; falsum enim est, quod panis, vel accidentia sint Corpus Christi; sed denotant Corpus & Sanguinem Christi, non quidem explicitè: alioqui enim propositiones consecratorix essent identicæ & nugatorix, dicerentque v.g. *Hoc Corpus meum est Corpus meum.* sed implicitè, sive sub confusa ratione contenti sub speciebus in fine prolationis verborum formæ consecratorix. Ita communius Theologi cum S. Thom.

4. Qui loco *Hic*, vel *Hoc*, diceret *illud*, vel *istud*, vel *ecce Corpus meum*, hoc sit, vel fiat, vel significat Corpus meum, vel *tò Hic* accipiat ad-

adverbialiter, ut idem sit, quod *in hoc loco*, aut per *to Meum* intelligat corpus, non Christi, sed suum Sacerdotis, peccat gravissimè, & formam reddit nullam vel dubiam.

5. Si quis dicat, hic cibus, hæc res, hæc caro est corpus meum, hic potus, hic calix est sanguis meus, &c. vel utatur formâ descriptâ à S. Lucâ : *Hic est calix Novum Testamentum in Sanguine meo*; valet quidem consecratio, sed graviter peccatur contra præceptum & usum Ecclesiæ.

6. Gravem per se irreverentiam admittunt, qui in forma unum verbum bis terve repetunt, vel unam voculam diu post aliam recitant; quia inducitur novus ritus, & repræsentatur Christus ridiculo loquens, & rubricæ jubent verba consecrationis distinctè, reverenter & secretò proferre; sæpè tamen excusat naturalis balbuties vel anxietas, *quia scrupuli eos redigunt ad hanc parvam stultitiam*, inquit Gobat. *Cas. 3. n. 94.* An verò peccet mortaliter, voluntariè sub consecratione distractus, dixi *Cas. 88.*

n. 18.

